

Delavska Pravica

Glasiilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.— ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrto leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavska zbornica, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Zasedanje banovinskega sveta

Te dni zaseda banovinski svet. Krščansko socialistično delavstvo ima v njem pet svojih predstavnikov in sicer Petra Arneža, kovinarja z Jesenic, Filipa Križnika, rudarja iz Trbovelj, Petra Rozmana iz Maribora, Kugovnika iz Prevalj in Majeršiča iz Tržiča.

Ko smo na hitrico preleteli proračunski predlog dravske banovine za leto 1936-37, smo morali ugotoviti, da ni o kaki samoupravi prav za prav nikakega govora. Kajti dve tretjini izdatkov proračuna nosi na sebi pečat takozvanih stalno preliminarnih izdatkov, ki so normirani z zakonitimi določili, ali pa obvezami, katere ima banovina kot pravna oseba: to so predvsem plače uradništva, odplačevanje anuitet itd.

Banovinski svet bi mi razdelili v troje razdobj: pod g. banom Dušanom Sernecom so ta svet tvorili pretežno bivši oblastni poslanci SLS. Ko se je kasneje režim spremenil, so člani banovinskega sveta podali kumulativno ostavko. Gospod dr. Marušič je imenoval nove člane v banovinski svet. Novi ban JRZ pa je te zopet razrešil in imenoval tretji banovinski svet.

Po teh svojih petih zastopnikih v banovinskem svetu izpričuje krščansko soc. delavstvo, da hoče uveljaviti v javnem življenju direktne in izrazite zastopnike delavstva samega in da hoče s konkretnim delom prevzemati za svoje delo tudi odgovornost nase.

Smatramo, da bi ne bilo odveč, ako bi v banovinskem svetu spričo današnjih peticij socialnih razmer sedelo več kakor pet zastopnikov slovenskega krščansko socialističnega delavstva, ki predvsem razumejo teže današnjih težkih časov.

Ko bomo dozoreli tako daleč, da bodo dajali zakone in postavili delovnemu ljudstvu zastopniki produktivnih stanov: kmetov, delavcev, obrtnikov itd., tedaj bomo mogli reči, da se približujemo onim idealom, za katere je živel, deloval in umrl nepozabni rajni dr. Janez Evangelist Krek, in da načela svetih očetov Leona XIII. in

S kongresa delavskega zbora v Belgradu

Anketa tekstilnega delavstva

Dne 24. januarja se je v dvorani belgrajske delavske zbornice vršila anketa o tekstilni industriji in položaju delavstva te industrije. Namen ankete je bil v glavnem ta, da se pokaže najširši javnosti položaj delavstva največje industrije v naši državi. Anketo je otvoril dr. Živko Topalovič, ki je med drugimi poudaril, da je položaj tekstilnega delavstva danes tak, da nujno zasluži največjo pažnjo vseh onih, ki so na krmilu naše države. Tekstilna industrija v naši državi zaposluje ca 50.000 delavstva.

Ankete so se udeležili delegati delavstva iz cele države, osobito so bili močno zastopani tekstilni delavci iz dravske in savske banovine. Na področju teh dveh banovin je okoli 64% vse naše tekstilne industrije. Ankete so se udeležili zastopniki raznih ministrstev, med temi zastopnika ministrstva za soc. politiko in min. za trgovino, obrt in industrijo, dalje zastopnik centralnega odbora za posredovanje dela, zastopnik centralnega higijskega zavoda, zastopnik SUZOR-ja itd. Tekstilno delavstvo, organizirano v JSZ, so zastopali Zupan iz Tržiča, Pestotnik iz Kranja in Lombardo iz Ljubljane.

Centralno tajništvo del. zbornice je s pomočjo ostalih delavskih zbornic v državi pripravilo obširni statistični material, ki nazorno pokaže razvoj naše tekstilne industrije na eni ter socialni in ekonomski položaj delavstva na drugi strani. Iz statističnih podatkov je razvidno, da je naša tekstilna industrija v stalnem porastu, medtem ko plače delavstva v tej industriji stalno padajo.

Kako je rastle število delavstva?

Do leta 1933 osrednji urad ni izdajal ločene statistike, vendar se je ugotovilo, da je bilo do leta 1933 zaposlenih povprečno 34.694 tekstilnih delavcev, in sicer 20.342 ženskih in 14.352 moških. V letu 1934 pa je bilo zaposlenih že 42.956 in to 24.643 ženskih in 18.313 moških. V septembru leta 1935 pa je bilo zaposlenih že 49.218 in to 27.902 ženskih in 21.316 moških.

Zaposlenost moških in ženskih v tekstilni industriji v poedinah področjih delavskih zbornic pokaže naslednji pregled:

V letu 1933:

Zagreb 5154 m., 6235 ž., skupaj 11.389; Ljubljana 3455 m., 7268 ž., skupaj 10.723; Belgrad 3142 m., 2604 ž., skupaj 5746; Novi Sad 2208 m., 3366 ž., skupaj 5574; Sarajevo 315 m., 749 ž., skupaj 1064; Split 78 m., 120 ž., skupaj 198. Skupaj 34.694 delavcev.

V letu 1934:

Zagreb 6085 m., 7529 ž., skupaj 13.614; Ljubljana 4696 m., 8454 ž., skupaj 13.150; Belgrad 4078

Pija XI., tako jasno začrtana v okrožnicah »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«, meso in kri postajajo.

Upamo pa, da nam ne bo treba dolgo čakati na tako zastopstvo naše banovine, ki bo izvoljeno po svobodni ljudski volji in bo tako v resnici predstavljalo ogromno večino delovnega ljudstva.

m., 3432 ž., skupaj 7510; Novi Sad 2989 m., 4009 ž., skupaj 6998; Sarajevo 388 m., 1031 ž., skupaj 1419; Split 77 m., 188 ž., skupaj 265. Skupaj 42.956 delavcev.

V letu 1935 (do septembra):

Zagreb 6952 m., 8158 ž., skupaj 15.110; Ljubljana 4789 m., 8800 ž., skupaj 13.589; Belgrad 5006 m., 4475 ž., skupaj 9481; Novi Sad 4048 m., 5084 ž., skupaj 9132; Sarajevo 449 m., 1241 ž., skupaj 1663; Split 72 m., 171 ž., skupaj 243. Skupaj 49.218 delavcev.

Plače delavstva v tekstilni industriji

Povprečne dnevne plače tekstilnega delavstva so znatno nižje od plač delavstva ostale industrije. Sredi leta 1934 je imelo 6.5% tekstilnih delavcev plačo pod 6 Din dnevno. Od delavk je imelo 40% nad 20 Din dnevne povprečne mezde. V posameznih pokrajinah je znašala povprečna dnevna meza: v Bosni 16.36 Din, v Srbiji 17.96, v Dalmaciji 19.56, v Sloveniji 24.94 Din. Najnižja povprečna dnevna meza v predilnicah in obratovalnicah svilene robe je 8.29 Din, v predilnicah platnenih izdelkov pa še nižja. Delavske plače v tekstilni industriji ne znašajo niti polovice družinskega minimuma in stoje med vsemi evropskimi državami, razen Italije, na najnižji stopnji.

Zdravstveno stanje tekstilnega delavstva

Ugotovljeno je, da je zdravstveni položaj delavstva tekstilne industrije mnogo slabši od ostale industrije. Po zavarovalni statistiki je bilo v letu 1935 13.580 tekstilnih delavcev, od teh 8402 delavki popolnoma nesposobnih za vsako delo. Ako se išče vzrokov tolikemu številu obolenj, se ugotovi, da je 13% obolenj nastalo radi nezadostne hrane, 12.68% radi nezgod in 10.50% radi tuberkuloze. Največ tekstilnega delavstva umre za jetiko, to je 48.19%.

Anketa je odkrila naravnost strahovite razmere delavstva v posameznih obratih, zlasti na področju Hrvatske in drugih krajev. Anketa je ob zaključku sprejela sledečo resolucijo:

1. Tekstilna industrija je izkoristila zelo ugodno carinsko zaščito in se v kratkem času razvila do take višine, da more zadostiti celokupni domači potrebi. Narastlo je število tovarn, vreten in statev, kakor tudi zaposlenega delavstva. Povoljne razmere so tekstilni industriji omogočile, da je v razmeroma kratki dobi amortizirala velik del vloženih investicij in je poleg tega napravila znatne kapitalne rezerve.

2. Uvoz surovin predstavlja velik procent izdatkov celokupnega uvoza. Domačo proizvodnjo je treba v čim večji meri usposobiti za predelavo surovin za tekstilno industrijo.

3. Carinska obremenitev zadeva tudi one surovine, ki jih nimamo doma, in s tem podraži domačo proizvodnjo.

4. Delavske plače v tekstilni industriji ne znašajo niti polovice družinskega minimuma in stoje na najnižji stopnji v evropskih državah. Zdravstveno stanje delavstva je docela nepovoljno. Okoli polovice smrtnih slučajev je prištetih jetiki.

5. Delovni čas v mnogih slučajih traja preko osem ur dnevno brez pristanka delavstva in brez plačevanja za nadurno delo. Isto tako je v mnogih slučajih delavstvo ogroženo na zdravju, ker so obratni prostori nehigijenski. Inspekcije dela ne vršijo svojih dolžnosti, kakor bi bilo to potrebno.

Izid volitev delavskih obrat. zaupnikov za 1936

V mesecu januarju so se izvršile volitve delavskih zaupnikov po obratih. JSZ je postavila kandidatne liste samo v onih obratih, v katerih je delavstvo organizirano pri njej. JSZ je pri teh volitvah dobila 16% zaupnikov ozir. zaupnic, napram 10% v letu 1935. Kader zaupnikov JSZ je narasel za 67, kar znači, da se delavstvo vedno tesneje oklepa JSZ, v kateri vidi pravo in pozitivno delo za zaščito svojih interesov. Naslednja tabela izkazuje rezultate volitev v posameznih obratih. Pripomniti je treba, da so bili vsi zaupniki na listah JSZ izvoljeni po iniciativi delavstva samega. V obratu »Titan« so dobili rdeči tretjega zaupnika z ostankom. Prav tako so dobili plavi v tovarni »Intek« v Kranju enega zaupnika z ostankom, ker niso dosegli količnika. Volitve so se izvršile v vseh obratih, kjer je bila soudeležba JSZ, v najlepšem redu. V nekaterih obratih, med temi v Združenih papirnicah, se je med delavstvom dosegel sporazum in so volitve odpadle.

	beli	rdeči	plavi
Škofjeloška predilnica	4	—	—
»Jugočeska«, Kranj	6	9	1
»Jugobruna«, Kranj	5	10	1
»Intek«, Kranj	3	2	1
Tov. platnenih izdelkov, Jarše	7	—	—
Glanzmann Gassner, Tržič	6	9	1
»Šešire«, Skofja Loka	6	—	—
»Stora«, Št. Vid nad Ljubljano	5	—	—
»Stora«, Maribor	1	1	—
Predilnica Mauthner, Litija	2	4	—
Predilnica Otiški vrh	5	—	—
Papirnica Vevče	5	2	2
Papirnica Medvode	2	1	—
Papirnica Goričane	2	2	2
Papirnica Mollino, Tržič	4	—	—
Papirnica grofa Thurna, Prevalje	4	—	—
Papirnica Bonač, Količevo	6	—	—
Tobačna tovarna, Ljubljana	6	9	—
Tovarna »Zmaj«, Ljubljana	4	—	—
Drav. artilj. delavnica, Ljublj.	1	—	—
Kamniška korporacija, Stahovica	6	—	—
»Kaolin«, Crna pri Kamniku	4	—	—
Remeč & Comp., Duplica	4	2	—
»Titan«, Kamnik	3	3	—
Nastran, valjni mlin, Homec	1	—	—
Tovarna lakov, Marks, Količevo	1	—	—
Tovarna barv	—	—	—
Medic & Zankl, Domžale	3	—	—
Lesno podjetje Stare, Preserje	3	—	—
Združene tovarne, Domžale	4	—	—
»Peko«, Tržič	4	1	—
Ganter, Ziri nad Škofjo Loko	2	—	1
Zajc, Ziri nad Škofjo Loko	1	—	2
K. I. D., Jesenje	4	3	4
K. I. D., Javornik	3	7	3
Jeklarna Guštanj	1	5	—
Mestna elektrarna, Maribor	2	1	—
Mestna plinarja, Maribor	1	2	—
Mestno avtob. podj., Maribor	1	1	1
Mestni gradbeni urad, Maribor	1	5	—
Zdravilišče Slatina-Radenci	6	—	—
Tov. podpetn., Rimske toplice	4	—	—
Lesno podjetje, Nazarje	4	—	—
Tovarna olja, Slov. Bistrica	3	—	—
Ban. kamnolom, Slov. Bistrica	3	—	—
Lesno podjetje Virnik, Jezersko	1	—	—
Lesno podjetje Zabret, Jezersko	1	—	—
Tov. olja Zabret, Britof, Kranj	3	—	—
Tiskovno društvo, Kranj	1	—	—
»Standard«, Kranj	4	—	—
Tovarna cementa, Trbovlje	3	2	—
Les. podjetje Heinrichar, Kokra	2	—	—
Skupaj . . .	168	81	19

6. Svobodno organiziranje delavstva v strokovnih organizacijah preprečujejo delodajalci s tem, da preganjajo in odpustajo one, ki se hočejo poslužiti zakonite pravice. S tem je delavska samopomoč in obramba otežkočena in so seveda dani pogoji delodajalcem, da poslabšajo položaj delavstva.

Potrebni ukrepi:

1. Svobodno organiziranje delavstva v tekstilni industriji.
2. Sklepanje kolektivnih pogodb med organizacijami delavstva in delodajalcev po celi državi.
3. Delovni čas ne sme v nobenem slučaju prekoračiti osemurnega delovnega časa. Tam, kjer

Delavstvo govori

Radomlje, 16. febr. 1936.

Odbori krajevnih skupin, krajevni in obratni zaupniki Jugoslovanske strokovne zveze v kamniškem okraju, po številu 86, ki zastopajo okrog 1200 organiziranega delavstva, zbrani na skupnem sestanku v Radomljah dne 16. februarja 1936, so po daljšem in vsestranskem razmotrivanju sklenili tole resolucije:

Glede na položaj, ki je nastal za JSZ zaradi ustanovitve nove kršćanske delavske strokovne organizacije pod imenom »Zveza združenih delavcev«, smo primorani, in sicer kot katoličani in kot delavci, stopiti iz dosedaj tihega dela na plan, da izpovemo odkrito naše neomajno zaupanje vodstvu JSZ. Mi, ki smo z največjim naporom in žrtvami zgradili in še dopolnjujemo JSZ v kamniškem okraju, smo trdno prepričani, da so vsi napadi na našo JSZ od strani »Združenih«, pa tudi od drugih, brez podlage in krivični.

Prepričani smo, da nastop »Združenih« delavstvu ne bo koristil, ampak škodoval, kajti če se bodo »Združenih« kje uveljavili, se bodo v tem, da

bo delavstvo še bolj razbito, kakor je. To bi bilo v korist le kapitalizmu. Odločno izjavljamo, da tega ne bomo nikoli dopustili, ker se zavedamo, kaj je JSZ že storila za nas.

Predobro se zavedamo, da more tudi v bodoče vršiti svoje naloge le tista delavska strokovna organizacija, ki ima za seboj strnjeno in disciplinirano delavstvo, da je le tista delavska strokovna organizacija prava, ki delavstvo združuje, ne pa razbija. Dalje se zavedamo, da smo JSZ mi. Zato so vsi očitki in napadi, ki so naperjeni proti JSZ, naperjeni proti nam in proti vsakemu članu te organizacije.

Vodstvo JSZ je vedno vestno in dosledno izvrševalo predloge delegatov in vsestransko upoštevalo tudi njihove želje. Zato sprejemamo borbo proti JSZ kot borbo proti nam. Hočemo jo dobojevati v korist katoliške in delavske skupnosti.

Vodstvu JSZ pa naročamo, da nas vodi po zahtevani poti dalje in da se ne sme od dosedanje linije niti za las umakniti.

Tekstilno delavstvo

Jarše. Inspekcija dela je na iniciativo JSZ odredila razpravo glede odpustov delavstva v tovarni platnenih izdelkov, ki se je vršila na licu mesta 13. februarja 1936. Razpravi sta prisostvovala od strani podjetja g. inž. Hanuš in g. Rebernik. Od strani delavstva so prisostvovali vsi zaupniki ozir. zaupnice, zastopnik JSZ, zastopnik banke uprave in zastopnik Delavske zbornice. Zastopnika podjetja sta izključevala možnost, da bi se moglo trenutno zaposliti večje število delavstva, ki je bilo v zadnjih časih odpušeno. Tovarna ima poleg pomanjkanja naročil velike težkoče pri nabavi potrebnih surovin, zaradi česar obstoja nevarnost nadaljnjih odpustov delavstva. Vodstvo podjetja ne pristane tudi na to, da bi se delavstvo pri delu izmenjavalo. Pri določitvi novih akordnih postavk so nekateri delavke zaslužile manj, kot bi v smislu kolektiv. pogodbe morale zaslužiti. Zaradi tega naj se prizadete ne vznemirjajo, ker se bodo vsi taki nedostatkoli uredili tako, kakor to določa pogodba, in bodo vse te prejele doplačilo tudi za nazaj. Pri zaključku razprave je bil sestavljen sledeči zapisnik, katerega so podpisali podjetje in zastopniki delavstva ter zastopnik banke uprave. Zapisnik se glasi: Tekom razprave je prišlo do sledečih zaključkov: 1. Podjetje se zaveže, da pri ponovnem polnem obratovanju zaposli staro odpušeno delavstvo prvenstveno najpotrebnejše. 2. Se nereseno vprašanje kolektivne pogodbe ter akordnih postavk se bo uredilo v najkrajšem času, ko se vrne šef podjetja. — Iz zapisnika je razvidno, da je dana vsem odpuščenim zagotovitev, da bodo prišli nazaj v delo, čim bo možnost zaposlitve. Vsekakor pa bodo v prvi vrsti šli na delo oni, ki so za služka najbolj potrebni.

Rudarji

Zagorje. V ponedeljek, dne 9. februarja, je umrl po težki bolezni rudar Prašnikar Anton. Pri delu v rovu ga je podrla plast premoga in mu zlomila hrbtenico. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnišnico in mu kljub zdravniški vedi niso mogli pomagati. Po dveh mesecih strašnih muk je odšel za svojim bratom Joškom, ki ga je pred osmimi meseci ubilo v Kotredeškem rovu. Dva brata sta v tako kratkem času postala žrtev svojega poklica. Kako je bil priljubljen med delavstvom in ostalo javnostjo, je nam pričal sprevod, ki ga je spremljal na zadnji poti. Pevci so mu zapeli v zadnji

se dela v treh izmenah, je omogočiti delavstvu potreben čas, da použije potrebno hrano in to brez prikrajšanja pri plači.

4. Z zakonom je treba predpisati minimum, pod katerega plača ne smejo pasti.

5. Službo inspekcije dela je treba pojačiti in jo prilagoditi njenemu pravemu namenu. Prav tako je treba določiti čas, do katerega se morajo temeljito pregledati vsi tekstilni obrati.

6. Denarno kaznovanje delavstva se mora izvesti iz absolutne oblasti delodajalca in prenesti na paritetne komisije s pravico pritožbe na obrtna sodišča. Ta denar se mora porabiti izključno za socialne namene in morajo voditi ta fond delavski obratni zaupniki.

K tej važni anketi se bomo še povrnili.

pozdrav. Družini, kakor tudi ostalim sorodnikom, naše sožalje!

Trbovlje. Strokovna skupina rudarjev JSZ ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 23. februarja t. l. ob 9.30 dopoldne v prostorih tajištva, Loke 253. Vabimo vse člane k udeležbi. Odbor.

Huda jama. V nedeljo 23. februarja ob 11. t. j. po deseti maši, bo pri Sv. Jederti občni zbor Strokovne skupine rudarjev Huda jama. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora zanesljivo udeleži.

Huda jama. V nedeljo 9. februarja smo imeli v Laškem izredno dobro obiskan sestanek, na katerem je tov. Lešnik podal poročilo v anketi v Belgradu. Poleg rudarjev smo videli tudi več upokojencev. Prav je, da se vsi zanimajo. Vsi smo odvisni od uspeha, ki ga delavska delegacija mora doseči, kar tiče sanacije pokojninske blagajne bratovske skladnice.

Kovinarji

Kamnik. Strok. skupina kovinarjev v Kamniku sklicuje za nedeljo, 23. februarja ob 10 dopoldne sestanek v restavraciji Rode v Kamniku. Zaradi dogodkov zadnjih dni je sestanek zelo važen. Na sestanek bomo ustanovili tudi Mladinsko zvezo. Zato naj si vsak član (članica) šteje v dolžnost, da se tega sestanka udeleži in po možnosti privede tudi tovariše, ki imajo veselje do dela v mladinski organizaciji. Za JSZ se bosta sestanka udeležilo tov. Žužek in tov. Rozman. Tovariši! Vsi na sestanek za obrambo naših interesov! Pokazimo, da smo tu!

V soboto, 22. februarja, ob 8 zvečer in v nedeljo, 23. februarja, ob 5 popoldne priredi skupina kovinarjev JSZ v Kamniškem domu veseloigro v treh dejanjih »Matajev Matija«. Ker je čisti dobiček namenjen podpornemu fondu skupine, vabimo tovariše okoliških skupin, da se igre polnoštevno udeleže. — Odbor.

Celjsko okrožje

Celje. V nedeljo, dne 23. februarja, ob 9 dopoldne je sestanek članstva naše skupine. Naj nihče ne izostane! — Člane in članice Mlad. zveze pa opozarjamo na občni zbor, ki bo 1. marca v prostorih JSZ v Delavski zbornici.

Lesno delavstvo

Duplica. Ker v soboto 22. t. m. ne delamo, smo redni letni občni zbor naše skupine preložili na ponedeljek 24. t. m. ob pol 6 zvečer. Udeležba dolžnost. — Odbor.

Občni zbor Gradbene zadruga „Delavski dom“

V nedeljo, dne 15. marca, ob 9 dopoldne se bo vršil v zadruginih prostorih občni zbor naše zadruga s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. bilančno poročilo načelstva; 3. poročilo nadzorstva; 4. volitve novega načelstva in nadzorstva; 5. slučajnosti. Z ozirom na težke prilike, v katerih žive danes naši mali hišni posestniki, je za vsakogar občni zbor velike važnosti ter naj noben član brez važnega vzroka ne izostane. — Načelstvo.

Drobne vesti

Sodba atentatorjem na kralja Aleksandra je bila izrečena v Aix-en-Provence. Porota je na stavljena vprašanja odgovorila pritrdilno in s tem označila hrvatske emigrante Kralja, Rajiča in Pospšila za krive umora kralja Aleksandra in Barthouja. Obsojeni so na dosmrtno robijo. Prepeljani bodo na Hudičeve otoke.

Narodna skupščina je imela več sej. Opozicija pa še zmerom razsaja, čeprav ne predseduje Čirič. Opozicija vloga interpelacije, da nagaja. Za odbor o pomoči pasivnim krajem je bila postavljena spoznamna lista. - Pri glasovanju o prehodu na dnevni red pa je dobila vlada 156, opozicija pa 110 glasov. - Finančni odbor se bo te dni znova sestala, da sklepa, kaj naj napravi s proračunom, ki je bil z enim glasom večine odklonjen. - Na seji zastopnikov vseh klubov, opozicija ni hotela prevzeti obveznosti, da bo proračun do 15. marca izglasovan.

Klub JRZ je izključil iz svojih vrst predsednika finančnega odbora in še enega poslanca, češ da sta se pregrešila proti disciplini.

Prvaki JNS so zborovali več dni v Belgradu. Navzoča sta bila tudi dr. Kramer in Pucelj. Sklenili so: da so za rešitev hrvatskega vprašanja in gredo z vsako stranko, ki je za narodno in državno edinstvo.

Minister Janković je izjavil v svojem govoru v Osijeku med drugim: JRZ gre v pravcu, s katerega ne more kreniti; dr. Stojadinović, iz katerega je govoril genij jugoslovanskega naroda, je pripeljal državno ladjo kot dober krmar iz viharnih valov v tihi ocean narodne ljubavi. - JNS je združevanje penzioniranih ministrov. - Slabo babico ima tudi združena opozicija, ki ne more priti do skupnega programa in stranke. - Belgrajčani hodijo te dni v Narodno skupščino kot v kak cirkus. - Skrbeli bomo, da bodo banke odprle šalterje in izplačevale vloge vlagateljem. - Naš zunanje-politični položaj že dolgo ni bil tako odličen kot prav danes. Za to imajo zaslužno knez namestnik Pavle in dr. Stojadinović, naša slavna vojska pa čuva naše meje. Po je edina vojska od vseh držav okoli nje, ki se za politiko nič ne briga, marveč samo za varnost naših meja.

Srbija proti Batij. V vseh večjih krajih po severni in južni Srbiji prireajo čevljarji in opančarji protestna zborovanja proti Batinim galošam in škornjem in zapirajo svoje trgovine ter odpošiljajo deputacije — dosedaj še brez uspeha. Batine trgovine stražijo orožniki.

Gradnja moderne ceste od Skoplja do Dževdželije se bo pričela spomladi.

Zagrebski nadškof dr. Bauer je proslavil te dni svojo 80-letnico in 25-letnico škofovanja.

Pod disciplinsko preiskavo so stavljeni vsi člani upravnega odbora sekcije UJU za dravsko banovino. Gre za neko resolucijo, ki so jo podpisali oktobra 1935.

Glavna kontrola zahteva, da se oceni škoda, ki je bila prizadeta državi v času, ko je bil minister za gozdove ing. Serbec, da bi se mogla proti njemu vložiti obtožnica. To je v zvezi z znanim bosanskim podjetjem »Krivaja«. Likvidacijski odbor tega podjetja trdi, da je bila država oškodovana za 30 milijonov dinarjev.

14. obletnica kronanja sv. očeta Pija XI. se proslavlja te dni. Med drugimi je čestital tudi Hitler.

Češkoslovaški predsednik vlade dr. Hodža je bil v Parizu. Razgovori so bili o Avstriji: kako zagotoviti njeno varnost pred Nemčijo, ko je Italija radi abesinske vojne oslabiljena. Dr. Hodža pride kmalu v Belgrad.

Avstrijski zunanji minister gre poročat Mussoliniju. —

Maršala Göring je poslal Hitler na Poljsko na lov, da pomiri Poljake, ker so jih zadnje čase razni dogodki v Nemčiji zelo razburili.

Fašistične organizacije je začela razpuščati francoska vlada. Povod je bil napad nekkih četnikov na socialističnega voditelja Bluma, katerega so precej zmikastili. Razpust je zadel dve monarhistični oboroženi ligi.

150 katoliških duhovnikov je zaprtih v Nemčiji. Ne mine teden, da jih ne bi bilo nekaj obsojenih zaradi »kancel-paragrafa«. Redovnike in redovnice pa zapirajo zaradi »tihotapljenja deviz«. Sodbe so stroge in gredo tudi na več let robije.

Novo petletko bo začela Turčija. Triletka, ki se završava, je obsegala tekstilno, steklarsko, papirniško in premogokopno industrijo. Nov načrt pa obsega rudarstvo in elektrifikacijo. Investiranih bo 350 milijonov dinarjev.

Atom:

Komu v korist?

(Nadaljevanje in konec.)

Drugi odstavek manifesta Zveze združenih delavcev poudarja naprej, da je glavni vzrok nujne potrebe ustanovitve nove katoliške delavske organizacije to, da »vodijo Jugoslovansko strokovno zvezo njeni voditelji po tako nevarnih in kalnih vodah, da je postalo nujno potrebno, da prevzamejo novi ljudje krmilo te ladje v roke in če to ne gre, da si stežejo novo ladjo in zajadrajajo pod jasno nebo in v čiste vode.«

Katere so te nevarne in kalne vode? Odgovor na to nam daje g. Smersu s tem, da naprti na ramena vse napade, katerekoli je imel kdaj »Mladi plamen«, ko že davnaj ni bil več v rokah in pod vodstvom Jugoslov. strokovne zveze.

Ako bi bil pisec manifesta v preteklih letih bral »Delavsko pravico«, bi lahko vedel, da je »Delavska pravica« že 9. novembra 1933 protestirala proti tej zlorabi lista »Mladi plamen« proti Jugoslovanski strokovni zvezi. Dobesedno je tedaj pisala »Pravica«:

»Mladi plamen« je zgolj glasilo konzorcija, ki ga izdaja, kateri pa po razpustu Krekovič družin nima nikake zveze z Jugoslov. strokovno zvezo, niti z »Delavsko pravico«.

Še nekaj. Ob priliki razgovorov z zastopniki društva Združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv Slovenije in zastopnikov Jugoslov. strokovne zveze z dne 27. marca 1935 je med drugim ugotovil g. Kremžar, zastopnik Zveze združenih nameščenecv, sledeče: »Med organizacijama ni osnovno načelnih diferenc, so le različni pogledi na organizacijski sestav.«

Iz teh dveh navedenih dejstev je razvidno, da tu ne more biti govora o nevarnih in kalnih vodah, po katerih baje vodstvo Jugoslov. strokovne zveze vodi svoje članstvo. Ako pa sem ter tja najdemo v »Delavski pravici« kako opazko glede te ali one zadeve, ki je sama na sebi dobra, ki se pa kakor vsaka dobra stvar tudi lahko zlorabi, to ni prav nič hudega, zlorabi se lahko vse, zlorabi se lahko spoved, sv. obhajilo in če bi kdo tako zlorabo obsojal, mu tega ne moremo šteti v greh.

Tako n. pr. Jugoslovanska strokovna zveza iz vsega srca pozdravlja zamisel papeževе okrožnice Quadragesimo anno o stanovski ureditvi držav, toda prav tako ne more hvaliti nobene zlorabe te prelepe zamisli. Jugoslov. strokovna zveza stoji na stališču, da je papeževa okrožnica Quadragesimo anno enako obvezna za delodajalce, kakor tudi za delojemalce. Eni kakor drugi so katoličani, eni kakor drugi morajo v papežu spoštovati naslednika sv. Petra in namestnika Kristusovega na zemlji. Ako pa n. pr. eden ali drugi izmed članov Jugoslov. strokovne zveze vidi, da se od delavcev zahteva po vsej pravici, da v svoji miselnosti in v svojem delovanju upoštevajo papeževu okrožnico Quadragesimo anno in Rerum novarum, na drugi strani pa vidi, kako eden ali drugi izmed katoliških delodajalcev niti s prstom ne gane, da bi te papeške okrožnice upošteval, kaj čudno potem, ako takemu človeku nekoliko zavre kri, da godrnja in zabavlja čez katoliške kapitaliste. Kakor so božje in cerkvene zapovedi obvezne za vse katoličane, tako so tudi papeške delavske okrožnice obvezne za vse enako, tako za delodajalce kakor za delojemalce.

Še eno besedo o kolektivizmu. Nekateri se prestrašijo, kakor hitro slišijo to besedo, in takoj sumijo ali slutijo za njo komunizem, toda ta beseda se lahko da tudi povsem drugače razumeti. Povsem katoliško, saj ni nikjer zapisano, da mora gospodarski sistem v vseh razdobjih časa ostati vedno enak. Ko je svoje čase, n. pr. v srednjem veku vladal fevdalni gospodarski sistem, ga za tiste čase nihče ne more obsojati, ker je tedaj vsled neurejenih varnostnih, sodnih in državnih razmer bil ta sistem čisto pripraven; toda ko so se razmere uredile, ko je država dobila sodno oblast in uredila varnostno službo ob mejah, se je ta fevdalni sistem preživel in danes bi ga vsaj pri nas smatrali za krivičnega. Prav tisto lahko rečemo glede kolektivizma. Napačno bi bilo, ako bi ga hoteli uvesti s silo. Čemu neki! Ako bi se pa recimo v posameznih vaseh kmetje med seboj sporazumeli, da hočejo n. pr. v obliki združg živeti skupaj in obdelovati svoja polja, kdo bi jim to mogel braniti? Morda bi bilo to za eno ali drugo vas koristno, za drugo morda škodljivo, toda ali ni že samo združna misel sama na sebi

Nekaj opomb k manifestu Zveze združenih delavcev

neke vrste kolektivizem? Ime je torej tukaj povsem postranska zadeva.

Prav tako je tudi nesmiselno pohujšanje, katero kaže manifest Zveze združenih delavcev glede imen »krščanski socializem« ali »krščanski socialist«.

Beseda socializem ali socialist je sama po sebi čisto nedolžna in hoče povedati le, da je človek družabno bitje in da kot tak zahteva, da se družba ozira na posameznika ter ne dovoljuje, da bi se posamezniki bogatili v škodo družbe, poudariti hoče, da ima vsak človek svoje obveznosti do družbe, pa tudi družba ima obveznosti do posameznika. To bi ne bilo še samo na sebi prav nič napačnega, kajti tudi gospodje v Zvezi združenih delavcev morajo priznati, da dandanes mlo povedano, v tem oziru zdavnaj še ni vse v redu.

Ker je torej beseda socializem in socialist sama na sebi čisto nedolžna, zato jo lahko rabl vsakdo, kateri se bori za to, da bi zlasti v gospodarskih vprašanjih veljale pravice in dolžnosti družbe do posameznika, in obratno pravice in dolžnosti posameznika do družbe.

Kakor so pa različna svetovna naziranja, tako je razumljivo, da se zastopniki različnih svetovnih naziranj borijo za te pravice in dolžnosti na podlagi svojega nazora, zato razločujemo pri nas kršč. socialiste, marksistične socialiste in njih radikalnejše struje komuniste, in naposled tudi narodno socialiste.

Toda ugovarjal bo morda eden ali drugi, češ da pravi papež Pij XI. v svoji okrožnici Quadragesimo anno, da nihče ne more biti obenem dober katoličan in pravi socialist. To je čisto resnično, kar pravi papež. Nezdružljivo bi bilo to, ako bi krščanski socialisti bili hkratu tudi brezverski socialisti, to pa bi bilo treba šele dokazati. Sicer pa ta ugovor ni nič novega. Tudi v Angliji so nekateri nastopili, da je treba odpraviti ime kršč. socialist. Toda kardinal Bourne je proti temu nastopil ter dokazal, da v Angliji ni možno nobeno slepmišenje med krščanskim in marksističnim socializmom in Osservatore Romano, vatikanski dnevnik, je pohvalil kardinala, da je papeža pravilno razumel.

Toda čemu je potem papež sploh ta stavek postavil tudi v novo okrožnico Quadragesimo anno? Povsem razumljivo, in prav je naredil. Naredil je to zaradi tega, ker so si lastili nekateri ime socialist in s tem zanašali zmedo med dobro katoliško delavstvo. Tako n. pr. v Nemčiji Teodor Bauer razločuje prilično 40 vrst raznih socializmov. V takih krajih je torej nujno potrebno točno ločiti, kateri je socializem, kakor ga hoče uresničiti katoliška cerkev, od socializma, ki sloni zgolj na materializmu. Pri nas te nevarnosti ni, kakor v Angliji tudi ne. Vsak šoli odrasel otrok točno loči krščanske socialiste od narodnih ali marksističnih socialistov in prav dobro ve, da znači ime krščanski socialisti človeka, ki hoče na podlagi krščanskih načel izbojevati pravico za delavski stan. Ze od Kreka naprej je to ime pri nas udomačeno in zato ga ne kaže spreminjati. Glavno je ideja in svetovni nazor, na podlagi katerega skušamo delavstvu priboriti njegove pravice, pa naj se že imenujejo nositelji tega gibanja krščanski socialisti ali krščanski socialci ali solidaristi ali aktivisti. Glavno je, da skušamo uveljaviti življenje in načela katolicizma, kakor nam jih predstavljata papeški okrožnici Rerum novarum in Quadragesimo anno. Gospodje, ne bodimo bolj papeški, kakor je papež sam.

K sklepu bi odgovoril na vprašanje, ki je stavljeno v naslovu, komu v korist? Katoličanstvu in katoliškim idejam gotovo ne, kajti čim bolj so borci za katoliške ideje med seboj razcepjeni in deljeni, tem manj uspeha bodo imeli, kadar gre za borbo za katoliška načela. Nasprotnik se pač boji strnjenih vrst, ne boji se pa razcepljenih slabičev. Ako bi Jugoslov. strokovna zveza kadarkoli začela zagovarjati kaka nekatoliška načela, tedaj jo bo nedvomno opozoril poklicani čuvar katoliške vere, prevzvišeni gospod škof, in ona ga bo vedno verno slušala. Ako hočejo nasprotniki katoliških načel kaj doseči v boju zoper iste, je njihova prva naloga, da katoličane med seboj razcepijo ter jih potem posamič potolčejo. S tem je dan odgovor na vprašanje, komu v korist.

Proč s karteli!

Sladkor se bo podražil za 50 par?

1. marca zapade drugi obrok kupnine, ki so jo dolžne plačati tovarne sladkorja pridelovalcem sladkorne pese. Vendar še ni gotovo, kolikšen bo ta obrok, ker mora v tej zadevi po uredbi od 1. aprila 1935 podati svojo odločbo finančno ministrstvo. Prvi obrok se namreč po tej uredbi plača pridelovalcem 30 dni po predaji in znaša najmanj 16,5 Din za 100 kg. — Na podlagi poročila državne komisije, ki je ugotovila odstotek sladkorja v letošnjem pridelku, je izračunana končna cena. Finančno ministrstvo, ki obenem upravlja tudi državne sladkorne tovarne, ima odločilno besedo.

Kakovost lanskoletnega pridelka sladkorne pese je zelo dobra. Kartel sladkornih tovarn je prejšnja leta stalno opravičeval nizke cene sladkorne pese in visoke cene sladkorja, češ da je naša pesa neprimerno slabša kot v drugih državah. Državna komisija pa je sedaj ugotovila, da ima lanskoletna pesa okoli 15% sladkorja, to je za okoli 2% več kot prejšnje leto. Tako bo sedanja cena pese boljša in se bo gibala od 20 do 24 Din za 100 kg, medtem ko je bila preteklo leto po 18—21 Din.

Kartel sladkornih tovarn pa je medtem že sklenil, da zviša ceno sladkorja za 30 par pri kg. Ta cena bi veljala pri prodaji sladkorja veletrgovcem. Po trgovinah pa že slišimo te dni, da se bo sladkor podražil kar za 50 par pri kilogramu.

Zvišanje cene so sklenile vse, tudi državne tovarne sladkorja. Dve stvari sta pri tem zanimivi: Kakovost lanskoletne sladkorne pese in množina producirane sladkorja. Z ozirom na prvo in glede na drugo bi se moral sladkor poceniti, ne pa podražiti. Komisijsko ugotovljena dobra kakovost pese znižuje produkcijske stroške. To vsekakor drži, ker so prej sladkorne tovarne zmerom trdile, da jim slaba kvaliteta pese povečuje stroške.

Lansko leto so naše sladkorne tovarne producirale 90 milijonov kilogramov sladkorja, ali okoli 20 milijonov več, kot znaša povprečna proizvodnja in kolikor se ga porabi v naši državi. Radi te nadprodukcije se že letos v nekaterih okrajih pesa ne bo več sadila. Seveda se to uradno opravičuje iz čisto drugih razlogov. Če je produkcija toliko večja od porabe, bi bilo po zdravem razumu naravno samo to, da se cena zniža in tako poraba poveča. Toda ne! Kapitalistični računi so svojevrstni! Pri

Jože Gostinčar:

Iz naše zgodovine

Zavarovalnica proti nezgodam naj zagotovi vsakemu popolnemu poškodovancu za vse življenje rento v višini njegove plače. Prav tako naj bodo obvezane skrbeti za vse rudarje in topilce bratovske skladnice, katere naj tudi izpopolnijo preskrbovanje starih in onemoglih delavcev tako, da jim za take primere zagotove poštno pokojnino, ob kateri jim bo mogoče človeka vredno živeti. Pokojnina pri bratovskih skladnicah naj znaša višino celega zaslužka.

8. V izvršitev in najvišje nadzorstvo socialno političnih zakonov in odredb naj se osnuje delavsko ministrstvo.

Ker so človeškemu zdravju posebno škodljiva slaba, zatohla, premajhna in pretemna stanovanja, zahtevamo, da se po okrajnih zdravstvenih komisijah strogo nadzirajo stanovanja v onih krajih, kjer skupno dela in biva mnogo delavcev. Proti brezvestnim posestnikom beznic naj se vpelje stroga kazen.

9. Omeji naj se žensko delo po tvornicah le na taka dela, ki niso škodljiva ženski naravi. Otroško delo naj se popolnoma prepove; dotičnim mladim, ki so nad 14 in pod 16 let stari, naj se delo olajša z dve uri krajšim delavnikom in se jim sploh nalaga le primerno delo.

Današnji sestanek slovenskih krščanskosocialnih delavcev v Ljubljani sklene neizprosno uporabiti vsa sredstva v dosegu popolnega delavskega varstva in razširjati med delavci socialnopolitične ideje, temeljujoče na kršč.-socialnem programu.

Gospodarska organizacija.

Sledeče točke navajamo kot najnujnejše za izvršitev gospodarske organizacije delavcev:

1. Ustanovi naj se v najkrajšem času delavska podporna zadruga za starost in onemoglost, ki naj razteza svoje delovanje po vseh slov. pokrajinah. (Dalje prihodnjič.)

nas zato poraba sladkorja iz leta v leto pada in v Evropi vsaj smo menda že zadnji. — To široko izkoriščanje ljudstva pa omogoča našim tovarnam se veda tudi silno visoka carina na uvoz sladkorja iz drugih držav.

Tovarne se izgovarjajo, da morajo po novi uredbi one plačati prevozne stroške za peso. To so pa neke tovarne že prej delale, le nekatere so prevoz zaračunavale pridelovalcem. S tem nameranim povišanjem cene bi tovarne poleg dosedanjih napravile še nove sijajne profite: pri 100 kg pese bi zaslužile še 4,50 Din. Boljšo kakovost in zato malce zvišano ceno pese naj torej plačajo konsumenti! Kakšne sijajne dobičke imajo sladkorne tovarne, si iz teh številk izračuna vsak sam.

Čas je že in prav bi bilo, da bi činitelji, ki imajo to možnost, produkcijo te življenjske potrebščine gledali malo bolj iz socialnih, manj pa iz fiskalno-dobičarskih vidikov. Država naj izstopi iz kartela in njene tovarne naj znižajo ceno sladkorja! —

Krekova proslava v Št. Vidu nad Ljubljano

V nedeljo 9. februarja je priredila strokovna skupina JSZ tekstilnega delavstva »Stora« v Št. Vidu nad Ljubljano proslavo 70-letnice rojstva dr. Jan. Ev. Kreka. Ob tej priliki je skupina uprizorila dr. Krekovo igro »Tri sestre«.

Pred igro je bil govor tov. Gostinčarja o Krekovem delovanju med delavskimi stanovni, in to posebno med delavci. Koncem govora je pred okinčano podobo dr. Kreka dal Kreku, ki duhovno sicer še vedno živi med nami, zaobljubo, da bo kršč. soc. delavska organizacija JSZ ostala zvesta njegovim naukom in njegovim nazorom. Končno zaključil je govornik Kreku: »Slava, slava, slava!« Sledilo je burno pritrdjevanje in klicanje v slavo dr. Kreku iz polne dvorane in galerije.

Nato sta sledili dve deklamaciji: »Naša pesem«

Mladina poroča

Zagorje. Zadnje čase naša kult. organizacija Mlad. zveza prireja zelo poučna predavanja vsako soboto ob zelo lepi udeležbi fantov. Dalje je MZ priredila krasno igro »Pri kapelici«. Uspehu mladih igralcev čestitamo. Igro bodo na splošno željo ponovili v nedeljo, dne 1. marca, ob pol 4 popoldne. Na pustno nedeljo pa priredi »Pevsko društvo Zagorje« v dvorani Zadrúžnega doma pevski večer ob zelo pestrem sporedu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Izjava

Podpisani izjavljam, da ni res, da bi jaz ali Koprive Matič dne 4. t. m. v Zadrúžni kleti zahteval, da se odstrani (dol vzame) list »Kres«. Resnica je le, da sem izjavil jaz, da »Delavska Pravica« in »Kres« ne moreta biti skupaj na enem držalniku. Kdor raznaša drugačne vesti, je navadni lažnivec. — Ljubljana, 19. febr. 1936.

Velkoverh Frane, s. r.

in »Pesem katoliških delavk«. Obe deklamaciji so dekleta dobro deklamirala in so žele burno pohvaliti. Za tem so igralce članice »Tri sestre« tako dovršeno, da bi mogli s temi igralkami in igralci doseči tudi na razvjenem odru kakega mestnega gledališča sijajen uspeh. Režijo je vodil g. Vrhovc Ivan. S prireditvijo se je pokazala s svojim nastopom tudi skupina »Stora« kot vzorna kulturna ednica kršč. soc. delavstva v organizaciji JSZ.

Na slavnosti je bilo častno zastopano tudi vodstvo in uradništvo tovarne »Stora«, kar dokazuje pravilno in zdravo razmerje med organizacijo in vodstvom tovarne.

Vsem udeležencem srčna hvala! Članom JSZ pa: Le tako in krepko naprej! J. G.

Sanacija bratovskih skladnic

Vprašanje sanacije bratovskih skladnic, zlasti pokojninskega zavarovanja, je na dnevnem redu od pretrata sem. Poznavalci razmer že leta in leta opozarjajo odločujoče faktorje, da se ta sanacija ne more izvesti brez sodelovanja države. Ko bi n. pr. država valorizirala kronski rezervni sklad, bi bilo to vprašanje zadovoljivo rešeno. Delničkim družbam je šla na roko, le bratov. skladnicam ne.

Sedaj je prišlo tako daleč, kakor smo predvidevali. Nekega lepega dne bratov. skladnice sploh ne bodo mogle več zadostiti svojim obveznostim napram članom in to v vseh panogah.

Pod silo razmer se je vendar pričelo sanacijsko gibanje. In kako?

Doklada na tono premoga v znesku 5 Din se je ukinila. Z rešitvijo ministrstva za šume in

rudnike z dne 18. okt. 1935, R. št. 14.976-35 se je ukinila draginjska doklada vsem tistim upokojenecem, ki so bili upokojeni po 1. januarju 1925. S tem je prizadetih okoli 470 rudarjev, ki bodo izgubili okrog 700.000 Din.

Ministrstvo za šume in rudnike je izdalo ukaz, da se morajo vsi tisti upokojenec, ki še niso stari nad 50 let, na novo preiskati. Nevarnost je, da se bo ta preiskava izvajala prestrogo. Torej spet bodo prizadeti najbednejši med bednimi.

Na ta način se ne bo izvedla sanacija, pač pa se bo beda še bolj povečala. Prizadeti bodo pahnjani v direkten glad.

Ponovno poudarjamo: Delavstvo plačuje dovolj visoke, še previsoke prispevke. K sanaciji mora prispevati država in podjetja!

Mladinska zveza

Obisk delegatov M. Z. pri prevzu nadškofu dr. G. Rožmanu

Pretekli teden so obiskali trije delegati M. Z. prevzviši nadškofa dr. Gregorija Rožmana. Prevzvišeni je bil vidno vzradoščen nad obiskom in izjavil, da mu je ravno vzgoja delavske mladine silno pri srcu.

Tov. predsednik M. Z. Rozman je g. nadškofu v glavnih obrisih naznačil namen in delo M. Z., ki je in ostane vedno: na pozitivnem katoličanstvu temelječa stanovska vzgoja kot priprava za bodoče delo v strokovni organizaciji. Prevzvišeni je z vidnim zanimanjem sledil izvajanjem tov. predsednika in poudaril nujno potrebo takega vzgojnega dela. Zlasti je treba zajeti tudi kmečko mladino in jo pripraviti za življenje. Danes je tragično dejstvo, da manjka ravno kmečki mladini, ki pride v tovarno, vsaka stanovska zavednost v katoliškem duhu, zaradi česar ista zaide v strokovne organizacije, ki so katoliškemu duhu nasprotno.

Važna točka razgovora pa je bilo pereče vprašanje duhovnega vodstva M. Z. Delegati so izrazili Prevzvišenemu željo, naj določi M. Z. duhovnega vodjo. Mladinska zveza kot katoliška organizacija že dolgo čuti potrebo po duhovniku, ki bi se izključno posvetil delavski mladini in jo verško vzgajal. Prevzvišeni je sam takoj uvidel potrebo po duhovnem vodji in obljubil, da bo interzivno delal na tem, da nam priskrbi duhovnega

vodjo, ki se bo res ves posvetil tej svoji važni nalogi.

Slednjič so delegati sporočili Prevzvišenemu, da namerava M. Z. prirediti maja meseca kongres, na katerem se bodo podale idejne smernice M. Z. Prevzvišeni je obljubil, da se bo osebno udeležil kongresa.

Ob slovesu je izročil Prevzvišeni prisrčne pozdrave vsem članom M. Z. in jim želel obilo božjega blagoslova pri njihovem delu.

Veletrgovina s papirjem

M. TIČAR, Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 1
in Sv. Petra cesta št. 26

priporoča vse potrebščine za pisarne, tehnične urade in šole po nizkih cenah.

Velika izbira polnilnih peres!